Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 17 marca 2016 r.*

Odesłanie prejudycjalne — Opodatkowanie — Podatek od wartości dodanej — Dyrektywa 2006/112/WE — Artykuł 135 ust. 1 lit. a) — Zwolnienie w sprawach dotyczących ubezpieczeń — Pojęcia transakcji „ubezpieczeniowych" oraz „usług pokrewnych świadczonych przez brokerów ubezpieczeniowych i agentów ubezpieczeniowych" — Usługi likwidacji szkód świadczone w imieniu i na rzecz ubezpieczyciela

W sprawie C-40/15

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Naczelny Sąd Administracyjny (Polska) postanowieniem z dnia 19 listopada 2014 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 2 lutego 2015 r., w postępowaniu:

**Minister Finansów**

przeciwko

**Aspiro S.A.**, dawniej BRE Ubezpieczenia sp. z o.o.,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: R. Silva de Lapuerta, prezes izby, A. Arabadjiev, J.C. Bonichot, C.G. Fernlund (sprawozdawca) oraz S. Rodin, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,

sekretarz: K. Malacek, administrator,

uwzględniając pisemny etap postępowania i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 2 grudnia 2015 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

— w imieniu Ministra Finansów przez B. Rogowską-Rajdę, J. Kautego oraz M. Lubińskiego, działających w charakterze pełnomocników,

— w imieniu Aspiro S.A. przez M. Szafarowską, T. Michalika oraz M. Spychalskiego, doradców podatkowych,

— w imieniu rządu polskiego przez B. Majczynę oraz K. Maćkowską, działających w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: polski.

— w imieniu rządu Zjednoczonego Królestwa przez L. Christiego oraz S. Brandona, działających w charakterze pełnomocników, wspieranych przez E. Mitrophanous, barrister,

— w imieniu Komisji Europejskiej przez L. Lozano Palacios oraz M. Owsiany-Hornung, działające w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 23 grudnia 2015 r.,

wydaje następujący

## Wyrok

1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.U. L 347, s. 1, zwanej dalej „dyrektywą VAT").

2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach sporu pomiędzy Ministrem Finansów a Aspiro S.A., dawniej BRE Ubezpieczenia sp. z o.o. (zwaną dalej „Aspiro"), w przedmiocie interpretacji indywidualnej przepisów prawa podatkowego dotyczącej zwolnienia z podatku od wartości dodanej (zwanego dalej „podatkiem VAT") od usług likwidacji szkód świadczonych przez Aspiro w imieniu i na rzecz zakładu ubezpieczeń.

### Ramy prawne

*Prawo Unii*

3 Artykuł 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy VAT stanowi:

„Państwa członkowskie zwalniają następujące transakcje:

a) transakcje ubezpieczeniowe i reasekuracyjne, wraz z usługami pokrewnymi świadczonymi przez brokerów ubezpieczeniowych i agentów ubezpieczeniowych".

4 Ów art. 135 ust. 1 lit. a) odpowiada art. 13 część B lit. a) szóstej dyrektywy Rady 77/388/EWG z dnia 17 maja 1977 r. w sprawie harmonizacji ustawodawstw państw członkowskich w odniesieniu do podatków obrotowych – wspólny system podatku od wartości dodanej: ujednolicona podstawa wymiaru podatku (Dz.U. L 145, s. 1 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 9, t. 1, s. 23), który zastąpił.

5 Artykuł 135 ust. 1 lit. d) i f) dyrektywy VAT przewiduje zwolnienie dwóch kolejnych rodzajów transakcji:

„d) transakcje, łącznie z pośrednictwem, dotyczące rachunków depozytowych, rachunków bieżących, płatności, przelewów, długów, czeków i innych zbywalnych instrumentów finansowych, z wyłączeniem windykacji należności;

[…]

f) transakcje, łącznie z pośrednictwem, jednakże z wyłączeniem przechowywania i zarządzania, których przedmiotem są akcje, udziały w spółkach lub związkach, obligacje i inne papiery wartościowe, z wyłączeniem dokumentów ustanawiających tytuł prawny do towarów, oraz praw lub papierów wartościowych, o których mowa w art. 15 ust. 2".

*Prawo polskie*

6 Ustawa z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług w brzmieniu mającym zastosowanie w dacie okoliczności faktycznych w postępowaniu głównym (Dz.U. z 2011 r., nr 177, poz. 1054, zwana dalej „ustawą VAT") w art. 43 ust. 1 pkt 37 przewiduje:

„Zwalnia się od podatku usługi ubezpieczeniowe, usługi reasekuracyjne i usługi pośrednictwa w świadczeniu usług ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych, a także usługi świadczone przez ubezpieczającego w zakresie zawieranych przez niego umów ubezpieczenia na cudzy rachunek, z wyłączeniem zbywania praw nabytych w związku z wykonywaniem umów ubezpieczenia i umów reasekuracji".

7 Zgodnie z art. 43 ust. 13 tej ustawy:

„Zwolnienie od podatku stosuje się również do świadczenia usługi stanowiącej element usługi wymienionej w ust. 1 pkt 7 i 37–41, który sam stanowi odrębną całość i jest właściwy oraz niezbędny do świadczenia usługi zwolnionej zgodnie z ust. 1 pkt 7 i 37–41".

## Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

8 Aspiro, spółka z siedzibą w Warszawie, jest podatnikiem VAT. Świadczy ona w imieniu i na rzecz zakładu ubezpieczeń, na podstawie zawartej z nim umowy, kompleksowe usługi dotyczące likwidacji szkód. Otrzymuje ona wynagrodzenie oparte na stawkach ryczałtowych, uzależnionych od rodzaju szkody.

9 Sąd odsyłający wyjaśnia, że Aspiro nie jest zakładem ubezpieczeń, brokerem ani agentem ubezpieczeniowym. W szczególności nie przyjmuje ona odpowiedzialności wobec ubezpieczonych. W ramach rzeczonej umowy wykonuje ona 18 następujących czynności, zlecając niektóre z nich zewnętrznym podwykonawcom:

— przyjmowanie zgłoszeń szkód;

— prowadzenie rejestru szkód w systemie informatycznym, w tym aktualizacja danych zgromadzonych w toku procesu likwidacji szkód;

— ustalanie przyczyn i okoliczności szkód, w tym organizowanie i przeprowadzanie oględzin przedmiotu i miejsca szkody, wykonywanie dokumentacji oraz innych czynności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności za szkodę oraz określenia wysokości szkody i rozmiaru odszkodowań oraz innych świadczeń należnych uprawnionym z umowy ubezpieczenia;

— prowadzenie korespondencji z klientami, w tym wypełnianie przewidzianych w przepisach prawa obowiązków notyfikacyjnych w stosunku do poszkodowanych lub ubezpieczonych oraz prowadzenie korespondencji z innymi podmiotami, których stanowisko jest niezbędne w procesie likwidacji szkody;

— prowadzenie likwidacji merytorycznej szkód, poprzez wykonanie analizy zgromadzonej dokumentacji i podejmowanie decyzji merytorycznych w sprawach szkodowych;

— wykonanie oceny technicznej oraz ewentualnych ocen dodatkowych w przypadku szkód komunikacyjnych;

— wykonanie dokumentacji fotograficznej obrazującej zakres szkody;

— wykonanie kopii wymaganych przy zgłoszeniu szkody dokumentów;

— przygotowanie kompletnej dokumentacji niezbędnej do rozpatrzenia zgłoszonego roszczenia lub innych świadczeń;

— archiwizacja dokumentacji szkodowej;

— udzielanie osobom uprawnionym z umów ubezpieczenia informacji o procesie likwidacji szkody i przysługujących uprawnieniach;

— prowadzenie postępowań regresowych, z wyłączeniem postępowań sądowych;

— rozpatrywanie odwołań i skarg dotyczących likwidacji szkód;

— udostępnianie osobom uprawnionym wglądu do akt szkodowych;

— przygotowanie przelewów i przekazów w systemie komputerowym;

— nadawanie i odbieranie korespondencji związanej z likwidacją szkód;

— prowadzenie wymaganej przez klienta sprawozdawczości w zakresie likwidowanych szkód;

— inne czynności wymagane do prawidłowej likwidacji szkód z umów ubezpieczenia, mające związek z czynnościami, o których mowa powyżej.

10 Aspiro zwróciła się do Ministra Finansów z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej przepisów prawa podatkowego w celu ustalenia, czy na podstawie ustawy o VAT świadczone przez nią usługi likwidacji szkód są zwolnione.

11 Według Aspiro wykonywane przez nią transakcje, świadczone w imieniu i na rzecz zakładu ubezpieczeń na podstawie udzielonego pełnomocnictwa, stanowią czynności ubezpieczeniowe w rozumieniu prawa polskiego. Przedstawiają one odrębną całość, ściśle związaną z działalnością tego zakładu ubezpieczeń i niezbędną do jej prowadzenia, która nie stanowi celu samego w sobie. Aspiro jest zdania, że transakcje te składają się na jedną usługę o charakterze kompleksowym, która powinna być w całości zwolniona.

12 Minister Finansów w interpretacji indywidualnej z dnia 31 sierpnia 2012 r. uznał stanowisko Aspiro jedynie częściowo. Stwierdził on, że tylko piąta kategoria czynności, czyli prowadzenie likwidacji merytorycznej szkód obejmujące wykonanie analizy właściwej dokumentacji i podejmowanie decyzji merytorycznych w sprawach szkodowych, stanowi czynność ubezpieczeniową. Uznał on, że wszystkie pozostałe czynności dokonywane przez Aspiro są związane z likwidacją szkód, lecz nie stanowią czynności ubezpieczeniowych. Według ministra w konsekwencji nie korzystają one ze zwolnienia, ponieważ mają charakter techniczno-administracyjny i mogą być wykonywane w ramach działalności innej niż czynności ubezpieczeniowe.

13 Aspiro zaskarżyła tę interpretację do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Ten ostatni uznał skargę i uchylił rzeczoną interpretację, stwierdzając, że ustawodawca polski rozszerzył zwolnienie poza to, co przewiduje dyrektywa VAT, i jednocześnie orzekając, że Minister Finansów nie mógł zastosować wobec podatnika bardziej restrykcyjnej regulacji tej dyrektywy.

14 Minister Finansów wniósł skargę kasacyjną od tego wyroku.

15 Naczelny Sąd Administracyjny żywi wątpliwości w kwestii, czy przepis taki jak art. 43 ust. 13 ustawy o VAT w nieprawidłowy sposób rozszerza przepis art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy VAT oraz czy usługi takie jak świadczone przez Aspiro mogą być zwolnione, z tego względu postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy VAT należy interpretować w ten sposób, że usługi takie jak w niniejszej sprawie, świadczone na rzecz zakładu ubezpieczeń przez podmiot trzeci, w imieniu i na rzecz ubezpieczyciela, który to podmiot nie pozostaje w żadnym stosunku prawnym z ubezpieczonym, objęte są zwolnieniem, o którym mowa w tym przepisie?”.

## W przedmiocie pytania prejudycjalnego

### *W przedmiocie dopuszczalności*

16 Aspiro podnosi, że spór w postępowaniu głównym odnosi się do interpretacji wyłącznie prawa krajowego, a w konsekwencji nie dotyczy prawa Unii. Według tej spółki zadane pytanie jest więc pozbawione znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu, a zatem niedopuszczalne. Aspiro podkreśla, że nawet przy założeniu, iż art. 43 ust. 13 ustawy o VAT dodaje zwolnienie nieprzewidziane w art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy VAT, władze krajowe nie mogą nakładać na jednostkę bardziej rygorystycznych przepisów tej dyrektywy.

17 W tym względzie należy przypomnieć, że w ramach współpracy między Trybunałem i sądami krajowymi ustanowionej w art. 267 TFUE wyłącznie do sądu krajowego, przed którym zawisł spór i na którym spoczywa odpowiedzialność za wydanie przyszłego wyroku, należy – przy uwzględnieniu okoliczności konkretnej sprawy – zarówno ocena, czy do wydania wyroku jest mu niezbędne uzyskanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, jak i ocena znaczenia pytań, które zadaje on Trybunałowi. W konsekwencji, w sytuacji gdy postawione pytanie dotyczy wykładni prawa Unii, Trybunał jest co do zasady zobowiązany do wydania orzeczenia. Odmowa wydania przez Trybunał orzeczenia w trybie prejudycjalnym, o które wnioskował sąd krajowy, jest możliwa tylko wtedy, gdy jest oczywiste, że wykładnia prawa Unii, o którą się zwrócono, nie ma żadnego związku ze stanem faktycznym lub przedmiotem sporu w postępowaniu głównym, gdy problem jest natury hipotetycznej, bądź gdy Trybunał nie dysponuje elementami stanu faktycznego lub prawnego, które są konieczne do udzielenia użytecznej odpowiedzi na przedstawione mu pytania (zob. wyroki: PreussenElektra, C-379/98, EU:C:2001:160, pkt 38, 39; a także Melki i Abdeli, C-188/10 i C-189/10, EU:C:2010:363, pkt 27).

18 W niniejszej sprawie należy przypomnieć, że do sądu odsyłającego należy, w najszerszym możliwym zakresie, interpretacja prawa krajowego w świetle prawa Unii (zob. w szczególności wyrok Pfeiffer i in., od C-397/01 do C-403/01, EU:C:2004:584, pkt 113), a w tym wypadku – dyrektywy VAT. Jako że sąd ów zastanawia się nad zakresem przepisu prawa krajowego, na którego stosowanie powołano się w ramach sporu w postępowaniu głównym i który dokonuje transpozycji dyrektywy VAT, nie jest oczywiste, że zadane Trybunałowi pytanie, jak należy interpretować tę dyrektywę, jest pozbawione znaczenia dla rozstrzygnięcia tego sporu.

19 W konsekwencji pytanie prejudycjalne jest dopuszczalne.

### *Co do istoty*

20 Tytułem wstępu trzeba przypomnieć, że określenia użyte do sformułowania zwolnień w art. 135 ust. 1 dyrektywy VAT należy interpretować ściśle, gdyż stanowią one wyjątki od ogólnej zasady, wedle której podatek VAT obciąża wszelkie usługi świadczone odpłatnie przez podatnika (zob. wyrok BGŻ Leasing, C-224/11, EU:C:2013:15, pkt 56).

21 Aby odpowiedzieć na zadane pytanie, należy zbadać, czy działalność polegająca na likwidacji szkód, taka jak prowadzona przez Aspiro, polega na realizacji „transakcji ubezpieczeniowych", czy należy ją rozumieć jako „usługi pokrewne świadczone przez brokerów ubezpieczeniowych i agentów ubezpieczeniowych" w rozumieniu art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy VAT.

22 Jeśli chodzi, w pierwszej kolejności, o transakcje ubezpieczeniowe, w ogólnie przyjętym rozumieniu charakteryzują się one tym, że ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zamian za zapłatę składki z góry, do zapewnienia ubezpieczonemu, w razie urzeczywistnienia się ryzyka objętego zakresem ochrony, świadczenia uzgodnionego przy zawarciu umowy (wyroki: CPP, C-349/96, EU:C:1999:93, pkt 17; Taksatorringen, C-8/01, EU:C:2003:621, pkt 39).

23 Trybunał wyjaśnił, że termin „transakcje ubezpieczeniowe" nie dotyczy wyłącznie transakcji dokonywanych przez samych ubezpieczycieli i jest co do zasady wystarczająco szeroki, by obejmować przyznanie ochrony ubezpieczeniowej przez podatnika, który sam nie jest ubezpieczycielem, ale który w ramach ubezpieczenia grupowego zapewnia swoim klientom taką ochronę, korzystając z usług ubezpieczyciela, który przejmuje ubezpieczone ryzyko. Jednakże takie transakcje z natury oznaczają istnienie stosunku umownego pomiędzy podmiotem świadczącym usługę ubezpieczenia a osobą, której ryzyka są objęte ubezpieczeniem, czyli ubezpieczonym (zob. wyrok Taksatorringen, C-8/01, EU:C:2003:621, pkt 40, 41).

24 W niniejszej sprawie usługodawca taki jak Aspiro sam nie podjął się zapewnienia ubezpieczonemu ochrony na wypadek ryzyka i w ogóle nie jest związany z ubezpieczonym stosunkiem umownym.

25 W konsekwencji, mimo iż usługa likwidacji szkód będąca przedmiotem postępowania głównego, taka jak opisana przez sąd odsyłający, stanowi istotny element transakcji ubezpieczeniowej, ponieważ w niniejszym wypadku obejmuje ustalenie odpowiedzialności i wysokości szkody, a także decyzję o wypłacie lub odmowie odszkodowania ubezpieczonemu, należy stwierdzić, że usługa ta, świadczona zresztą na rzecz ubezpieczyciela, nie stanowi transakcji ubezpieczeniowej w rozumieniu art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy VAT.

26 Ponadto stwierdzenie to wspiera konieczność, jak przypomniano w pkt 20 niniejszego wyroku, interpretowania w sposób ścisły odstępstw od ogólnego systemu podatku VAT.

27 Stwierdzenia tego nie podważa argument Aspiro i rządu polskiego, zgodnie z którym należy zrównać traktowanie pod względem podatku VAT transakcji ubezpieczeniowych z traktowaniem mającym zastosowanie do usług finansowych. Ponieważ usługi likwidacji szkód stanowią kluczowy element transakcji ubezpieczeniowej, stanowiąc jednocześnie odrębną całość, powinny one, zdaniem tej spółki i tego rządu korzystać, podobnie jak przy rozwiązaniu przyjętym dla usług finansowych, ze zwolnienia przewidzianego w art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy VAT. Analizę tę potwierdza projekt dyrektywy Rady zmieniającej dyrektywę 2006/112 w odniesieniu do opodatkowania usług ubezpieczeniowych i finansowych [COM(2007) 747 wersja ostateczna], przedstawiony przez Komisję w dniu 28 listopada 2007 r.

28 W tym względzie Trybunał orzekł wprawdzie, w wyroku w sprawie dotyczącej instytucji finansowych, że jeśli świadczone usługi, oceniane globalnie, w rzeczonej sprawie – określone usługi informatyczne, stanowią odrębną całość i pełnią specyficzne i istotne funkcje usług finansowych opisanych w art. 135 ust. 1 lit. d) i f) dyrektywy VAT, korzystają one ze zwolnienia przewidzianego w tym przepisie (zob. podobnie wyrok SDC, C-2/95, EU:C:1997:278, pkt 66).

29 Trybunał orzekł także, że analogia z usługami finansowymi nie może się utrzymać w odniesieniu do dziedziny transakcji ubezpieczeniowych, podkreślając różnicę w brzmieniu pomiędzy art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy VAT, który dotyczy wyłącznie transakcji ubezpieczeniowych sensu stricte, a art. 135 ust. 1 lit. d) i f) tej dyrektywy, który obejmuje transakcje „dotyczące" lub „których przedmiotem są" określone transakcje bankowe (zob. podobnie wyrok Taksatorringen, C-8/01, EU:C:2003:621, pkt 43).

30 Ponadto, zważywszy że projekt dyrektywy wymieniony w pkt 27 niniejszego wyroku nie został przyjęty przez Radę, w żadnym wypadku nie ma on znaczenia dla interpretacji obowiązującego prawa, a zatem nie może uzasadnić interpretacji art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy VAT, opartej, przez analogię, na interpretacji art. 135 ust. 1 lit. d) i f) tej dyrektywy.

31 Należy ponadto stwierdzić, że zasada neutralności podatkowej nie podważa stwierdzenia poczynionego w pkt 25 niniejszego wyroku. Jak bowiem wskazała rzecznik generalna w pkt 28 opinii, zasada ta nie pozwala na rozszerzenie zakresu stosowania zwolnienia w braku istnienia jednoznacznego przepisu. Zasada ta nie jest bowiem normą prawa pierwotnego, od której może zależeć ważność zwolnienia, lecz regułą interpretacyjną, którą należy stosować równolegle z zasadą ścisłej wykładni zwolnień (zob. podobnie wyrok Deutsche Bank, C-44/11, EU:C:2012:484, pkt 45).

32 W drugiej kolejności należy zbadać kwestię, czy usługi będące przedmiotem postępowania głównego stanowią „usługi pokrewne [transakcjom ubezpieczeniowym] świadczone przez brokerów ubezpieczeniowych i agentów ubezpieczeniowych” i mogą być na tej podstawie zwolnione.

33 Z jednej strony, w odniesieniu do pojęcia „usług pokrewnych świadczonych przez brokerów ubezpieczeniowych i agentów ubezpieczeniowych” należy uznać, jak stwierdziła rzecznik generalna w pkt 31 opinii, że wyrażenie „pokrewne” jest dość szerokie, by objąć różne usługi służące realizacji transakcji ubezpieczeniowych, w szczególności likwidację szkód, która stanowi jeden z istotnych elementów tych transakcji.

34 Z drugiej strony, jeśli chodzi o przesłankę, zgodnie z którą dane usługi powinny być „świadczone przez brokerów ubezpieczeniowych i agentów ubezpieczeniowych”, należy zbadać, czy działalność usługodawcy takiego jak Aspiro, polegająca na likwidacji szkód w imieniu i na rzecz zakładu ubezpieczeń, może być uznana za dokonywaną przez takich brokerów i agentów.

35 W tym względzie okoliczność, że według opisu stanu faktycznego przedstawionego przez sąd odsyłający Aspiro nie jest brokerem ani agentem ubezpieczeniowym, nie jest decydująca. Formalny status tej spółki nie jest bowiem wystarczający do określenia, czy jej działalność wchodzi w zakres stosowania zwolnienia, czy też nie.

36 Jak już bowiem orzekł Trybunał, należy zbadać same cechy danej działalności (zob. podobnie wyroki: Arthur Andersen, C-472/03, EU:C:2005:135, pkt 32; Abbey National, C-169/04, EU:C:2006:289, pkt 66; J.C.M. Beheer, C-124/07, EU:C:2008:196, pkt 17).

37 Do celów tego badania wymagane są dwie przesłanki. W pierwszej kolejności usługodawca powinien pozostawać w stosunku z ubezpieczycielem i ubezpieczonym (wyrok Taksatorringen, C-8/01, EU:C:2003:621, pkt 44). Stosunek ten może być wyłącznie pośredni, jeżeli usługodawca jest podwykonawcą brokera lub agenta (zob. podobnie wyrok J.C.M. Beheer, C-124/07, EU:C:2008:196, pkt 29). W drugiej kolejności jego działalność powinna obejmować istotne aspekty pośrednictwa ubezpieczeniowego, takie jak wyszukiwanie klientów ubezpieczeniowych i kontaktowanie ich z ubezpieczycielem (zob. podobnie wyrok Arthur Andersen, C-472/03, EU:C:2005:135, pkt 33, 36).

38 Pierwsza z tych przesłanek jest spełniona przez usługodawcę takiego jak Aspiro. Pozostaje on bowiem w bezpośrednim stosunku z zakładem ubezpieczeń, ponieważ prowadzi działalność w jego imieniu i na jego rzecz oraz pozostaje w pośrednim stosunku z ubezpieczonym w ramach rozpatrywania i likwidacji szkód.

39 Natomiast w odniesieniu do drugiej z tych przesłanek, dotyczącej usług świadczonych przez brokerów i agentów ubezpieczeniowych lub ich podwykonawców, powinny one być charakterystyczne dla działalności brokera lub agenta ubezpieczeniowego, która polega na wyszukiwaniu klientów i kontaktowaniu ich z ubezpieczycielem w celu zawarcia umów ubezpieczenia (zob. w szczególności wyroki: Taksatorringen, C-8/01, EU:C:2003:621, pkt 45; Arthur Andersen, C-472/03, EU:C:2005:135,

pkt 36; J.C.M. Beheer, C-124/07, EU:C:2008:196, pkt 18). Jeśli chodzi o podwykonawcę, powinien on uczestniczyć w zawieraniu umów ubezpieczenia (zob. podobnie wyrok J.C.M. Beheer, C-124/07, EU:C:2008:196, pkt 9, 18).

40 Działalność polegająca na likwidacji szkód w imieniu i na rzecz ubezpieczyciela, taka jak będąca przedmiotem postępowania głównego, w żaden sposób nie jest związana z wyszukiwaniem klientów i kontaktowaniem ich z ubezpieczycielem w celu zawarcia umów ubezpieczenia.

41 Wynika z tego, że działalność taka nie należy do usług „świadczonych przez brokerów ubezpieczeniowych i agentów ubezpieczeniowych" w rozumieniu art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy VAT.

42 Podobnie jak usługi będące przedmiotem wyroku w sprawie Arthur Andersen (C-472/03, EU:C:2005:135), usługi likwidacji szkód świadczone przez usługodawcę takiego jak Aspiro muszą być rozumiane nie jako świadczenie usług przez pośrednika ubezpieczeniowego, lecz oznaczają rozczłonkowanie działalności wykonywanej przez zakłady ubezpieczeń (zob. podobnie wyrok Arthur Andersen, C-472/03, EU:C:2005:135, pkt 38).

43 W tych okolicznościach nie jest konieczne odwołanie się, jak czyni to rząd Zjednoczonego Królestwa, do pojęcia „pośrednictwa ubezpieczeniowego" znajdującego się w art. 2 pkt 3 dyrektywy 2002/92/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 9 grudnia 2002 r. w sprawie pośrednictwa ubezpieczeniowego (Dz.U. 2003, L 9, s. 3 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 6, t. 4, s. 330) ani do pojęć brokerów i agentów ubezpieczeniowych, do których odsyła art. 2 ust. 1 dyrektywy Rady 77/92/EWG z dnia 13 grudnia 1976 r. w sprawie środków mających ułatwić skuteczne osiągnięcie swobody przedsiębiorczości oraz swobody świadczenia usług w odniesieniu do działalności agentów i brokerów ubezpieczeniowych (ex grupa ISIC 630) oraz, w szczególności, środków przejściowych dotyczących tych działalności (Dz.U. 1977, L 26, s. 14 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 6, t. 1, s. 46), którą zastąpiła dyrektywa 2002/92. Jak bowiem stwierdziła rzecznik generalna w pkt 46 opinii, dyrektywy te służą wspieraniu swobodnego świadczenia danych usług w Unii i mają inny cel niż dyrektywa VAT. Omawiane definicje nie mogą zatem zostać wykorzystane jako takie do celów określenia, w ramach dyrektywy VAT, zakresu transakcji zwolnionych z podatku VAT.

44 Wynika z tego, że czynność polegająca na zwykłym powierzeniu likwidacji szkód podmiotowi trzeciemu, przy czym powierzenie to nie jest związane z wyszukiwaniem klientów i kontaktowaniem ich z zakładem ubezpieczeń w celu zawarcia umów ubezpieczenia, nie jest zwolniona z podatku VAT.

45 Z powyższych rozważań wynika, że na zadane pytanie należy odpowiedzieć, iż art. 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy VAT należy interpretować w ten sposób, że usługi likwidacji szkód, takie jak będące przedmiotem sporu w postępowaniu głównym, świadczone przez podmiot trzeci w imieniu i na rzecz zakładu ubezpieczeń, nie wchodzą w zakres zwolnienia przewidzianego w tym przepisie.

## W przedmiocie kosztów

46 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba), orzeka, co następuje:

**Artykuł 135 ust. 1 lit. a) dyrektywy Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej należy interpretować w ten sposób, że usługi likwidacji szkód, takie jak będące przedmiotem sporu w postępowaniu głównym, świadczone przez podmiot trzeci w imieniu i na rzecz zakładu ubezpieczeń, nie wchodzą w zakres zwolnienia przewidzianego w tym przepisie.**

Podpisy